

ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria B

Warszawa, dnia 20 stycznia 2025 r.

Pozycja 24

POSTANOWIENIE z dnia 20 sierpnia 2024 r. Sygn. akt Ts 8/23

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Zbigniew Jędrzejewski,

po wstępnym rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym skargi konstytucyjnej R.C. o zbadanie zgodności:

- 1) art. 426 § 1 i 2 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz. U. Nr 89, poz. 555, ze m.) w zakresie, w jakim stanowi, że „od orzeczeń wydanych przez Sąd Najwyższy, w tym również w przedmiocie kosztów obrony z urzędu nie przysługują środki odwoławcze”, z art. 2 i art. 24 w związku z art. 65 ust. 4 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej;
- 2) art. 634 ustawy – Kodeks postępowania karnego w zakresie, w jakim „w razie nie uwzględnienia środka zaskarżenia czynności obrońcy ustanowionego z urzędu w postępowaniu odwoławczym – traktuje jako czynności I – instancyjne, objęte już przyznaniem wynagrodzeniem w orzeczeniu, od którego właśnie wniesiono środek odwoławczy”, z art. 2 i art. 24 w związku z art. 65 ust. 2 i 4 Konstytucji oraz § 4 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (Dz. U. z 2015 r. poz. 1801),

p o s t a n a w i a:

odmówić nadania skardze konstytucyjnej dalszego biegu.

UZASADNIENIE

W skardze konstytucyjnej wniesionej do Trybunału Konstytucyjnego 5 stycznia 2023 r. (data nadania) R.C. (dalej: skarżący), wystąpił z żądaniem przytoczonym na tle następującego stanu faktycznego (do skargi skarżący nie dołączył żadnego orzeczenia władzy publicznej).

Sędzia Sądu Apelacyjnego w L., zarządzeniem z 13 lipca 2022 r. (sygn. akt [...]) odmówił przyjęcia wniosku sporządzonego przez skarżącego (obrońcę ustanowionego z urzędu) o wznowienie postępowania w sprawie o sygn. akt [...] jako niedopuszczalnego z mocy ustawy. Następnie Sąd Apelacyjny w L. II Wydział Karny, postanowieniem z 14 lipca 2022 r. (sygn. akt jw.) zasądził na rzecz skarżącego od Skarbu Państwa kwotę 442,80 zł, w tym

należny podatek VAT, tytułem wynagrodzenia za czynności w sprawie o wznowienie postępowania.

Na zarządzenie sędziego Sądu Apelacyjnego w L. z 13 lipca 2022 r. skarżący w imieniu podejrzanego wniósł zażalenie wraz z wnioskiem o przyznanie mu „kosztów instancji zażaleniowej”. Sąd Najwyższy postanowieniem z 15 września 2022 r. (sygn. akt [...]) utrzymał w mocy zaskarżone zarządzenie, nie uwzględnił także wniosku o przyznanie zwrotu kosztów za podejmowane z urzędu czynności w ramach postępowania zażaleniowego. W uzasadnieniu Sąd Najwyższy wskazał m.in., że postanowieniem z 14 lipca 2022 r. Sąd Apelacyjny w L. przyznał skarżącemu wynagrodzenie „za czynności w sprawie o wznowienie postępowania”. Złożenie zażalenia na zarządzenie o odmowie przyjęcia wniosku o wznowienie postępowania jest czynnością w sprawie o wznowienie.

Postanowienie Sądu Najwyższego zostało doręczone skarżącemu 20 września 2022 r.

Na postanowienie Sądu Najwyższego w przedmiocie wynagrodzenia skarżący wniósł „zażalenie”. W odpowiedzi, pismem z 4 października 2022 r. wydanym na zarządzenie Przewodniczącego III Wydziału Karnego Sądu Najwyższego (sygn. akt jw.), Kierownik Sekretariatu Sądu Najwyższego poinformował skarżącego, że z uwagi na brzmienie art. 426 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (obecnie: Dz. U. z 2024 r. poz. 37, ze zm.) jego pismo zatytułowane „zażalenie” w trybie administracyjno-porządkowym pozostawiono w aktach sprawy o sygn. [...] bez nadawania dalszego biegu.

Powyższe pismo zostało doręczone skarżącemu 6 października 2022 r.

Prezes Trybunału Konstytucyjnego, zarządzeniem z 22 lutego 2023 r. (doręczonym skarżącemu 28 lutego 2023 r.) wezwał skarżącego do: wskazania ostatecznego orzeczenia w rozumieniu art. 79 ust. 1 Konstytucji; udokumentowania daty jego doręczenia, a także poinformowania, czy od tego orzeczenia został wniesiony nadzwyczajny środek zaskarżenia. Skarżący został także zobowiązany do doręczenia odpisów lub poświadczonych za zgodność z oryginałem kopii (wraz z czterema kopiami) ostatecznego orzeczenia, orzeczeń (wyroków, postanowień, decyzji, innych rozstrzygnięć) potwierdzających wyczerpanie drogi prawnej, a także trzech odpisów skargi konstytucyjnej.

W piśmie procesowym złożonym w Trybunale 6 marca 2023 r. (data nadania) skarżący wskazał, że „ostatnim merytorycznym orzeczeniem w związku, z którym została złożona skarga konstytucyjna jest postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 15 września 2022 r. o sygn. akt [...]”. Od tego orzeczenia skarżący wniósł zażalenie, które w trybie administracyjno-porządkowym zostało pozostawione w aktach sprawy bez nadawania dalszego biegu.

Skarżący zarzucił, że zakwestionowane w skardze przepisy naruszyły jego konstytucyjne prawa do „godziwego” i „nieuszczerplonego wynagrodzenia za pracę”. Są także niezgodne z zasadą „ekwiwalentności i godziwości wynagrodzenia za świadczoną pracę”.

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje:

1. Stosownie do art. 61 ust. 1 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 2393; dalej: u.o.t.p.TK) skarga konstytucyjna podlega wstępnemu rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym. Służy ono wyeliminowaniu – już w początkowej fazie postępowania – spraw, które nie mogą być przedmiotem merytorycznego rozstrzygnięcia. Trybunał wydaje postanowienie o odmowie nadania skardze dalszego biegu, gdy nie spełnia ona określonych przez prawo wymagań, jest oczywiście bezzasadna lub gdy braki formalne nie zostały usunięte w ustawowym terminie.

2. Zgodnie z art. 79 ust. 1 Konstytucji każdy, czyje konstytucyjne wolności lub prawa zostały naruszone, ma prawo na zasadach określonych w ustawie wnieść skargę konstytucyjną w sprawie zgodności z Konstytucją ustawy lub innego aktu normatywnego, na podstawie

którego sąd lub organ administracji publicznej orzekł ostatecznie o jego wolnościach lub prawach albo o jego obowiązkach określonych w Konstytucji.

3. Trybunał zauważył, że skarżący nie wyjaśnił, które z zapadłych w jego sprawie rozstrzygnięć ma charakter orzeczenia, wspomnianego w art. 79 ust. 1 Konstytucji. W piśmie procesowym z 6 marca 2023 r., stanowiącym odpowiedź na zarządzenie Prezesa Trybunału Konstytucyjnego wzywające do usunięcia braków formalnych, skarżący wskazał *de facto* dwa rozstrzygnięcia, w związku z którymi łączy naruszenie swych konstytucyjnych praw (postanowienie Sądu Najwyższego z 15 września 2022 r. i pismo z 4 października 2022 r. wydane na zarządzenie Przewodniczącego Wydziału III Izby Karnej Sądu Najwyższego, sygn. akt [...]).

Trybunał Konstytucyjny stwierdził, że w obu wypadkach skarga nie spełnia przesłanek nadania jej dalszego biegu.

3.1. W sytuacji, gdyby przyjąć, że ostatecznym orzeczeniem jest postanowienie Sądu Najwyższego z 15 września 2022 r., skardze należy odmówić nadania dalszego biegu, ponieważ została złożona w Trybunale z przekroczeniem ustawowego terminu.

Zgodnie z art. 77 ust. 1 u.o.t.p.TK, skarga może być wniesiona w terminie 3 miesięcy od dnia doręczenia skarżącemu prawomocnego wyroku, ostatecznej decyzji lub innego ostatecznego rozstrzygnięcia.

Wskazany postanowieniem Sąd Najwyższy nie uwzględnił wniosku skarżącego o przyznanie mu zwrotu kosztów za podejmowane z urzędu czynności w ramach postępowania zażaleniowego. Orzeczenie to jest prawomocne. Jego odpis został skarżącemu doręczony 20 września 2022 r. Ostatnim dniem na wniesienie skargi był więc 20 grudnia 2022 r. Skarga konstytucyjna została natomiast złożona w Trybunale 5 stycznia 2023 r., a zatem z przekroczeniem terminu określonego w art. 77 ust. 1 u.o.t.p.TK.

3.2. Pismo z 4 października 2022 r. wydane na zarządzenie Przewodniczącego Wydziału III Izby Karnej Sądu Najwyższego nie rozstrzyga natomiast o zwrocie kosztów za czynności procesowe podjęte przez skarżącego. Stanowi jedynie o pozostawieniu „zażalenia” w aktach bez rozpoznania, z powodu braku środków odwoławczych od orzeczeń Sądu Najwyższego.

Trybunał nie przesądza o charakterze pisma z 4 października 2022 r., a także o tym, czy zostało ono wydane na podstawie zakwestionowanych w skardze przepisów. Trybunał stwierdził natomiast, że nie istnieje żaden związek pomiędzy treścią zaskarżonych przez skarżącego przepisów k.p.k., treścią pisma wydanego na zarządzenie Przewodniczącego a wskazywanym w skardze sposobem naruszenia prawa do godziwego wynagrodzenia za świadczoną pracę.

Trybunał ponadto zwraca uwagę, że zgodnie z art. 79 ust. 1 i art. 188 pkt 1 Konstytucji wzorcem kontroli dla kwestionowanych w skardze przepisów ustaw mogą być jedynie postanowienia Konstytucji.

Mając powyższe na względzie Trybunał stwierdził, że w tym zakresie skarga nie spełnia przesłanek określonych w art. 53 ust. 1 pkt 2 i 3 u.o.t.p.TK.

Wskazane okoliczności są – zgodnie z art. 61 ust. 4 pkt 1 u.o.t.p.TK – podstawami odmowy nadania dalszego biegu rozpatrywanej skardze konstytucyjnej.

W tym stanie rzeczy Trybunał Konstytucyjny postanowił jak w sentencji.

POUCZENIE

Na podstawie art. 61 ust. 5 u.o.t.p.TK skarżącemu przysługuje prawo wniesienia zażalenia na powyższe postanowienie w terminie 7 dni od daty jego doręczenia.